

РЕТРОСПЕКТИВА ПОСТИГНУТОГ

У намери да информишемо наше чланове о активностима Синдиката Телекома „Србија“, које смо спроводили у дужем периоду и оствареним плановима и циљевима синдиката, обраћамо вам се овим писмом.

Подсећамо да смо основани у јуну 1997. године са жељом да будемо прави синдикат, модеран и другачији. После више од двадесет година постојања мислимо да заиста јесмо такви. Све време истрајно радимо на остваривању циљева које смо поставили у првим годинама постојања, а након тога надограђивали идеје и постављали нове циљеве и са поносом можемо рећи да смо најзначајније од њих остварили.

Основна улога синдиката је да оствари најбољи могући колективни уговор, да заштити максимално права запослених, да се избори за увећање права, да учествује у свим делатностима које могу утицати на права и обавезе запослених.

Од оснивања до данас остварили смо много тога, а најзначајније је следеће:

- **Потписници смо свих колективних уговора у „Телеком Србија“ а.д. почев од оног закљученог 2002. године. Колективним уговором закљученим 2006. године** уведена су нова права запослених и обезбеђено је учешће синдиката у доношењу одлука које се тичу положаја запослених. Самим тим је побољшана и заштита запослених. Због свега уговореног, ово је један од најбољих колективних уговора у југоисточној Европи, са аспекта права и заштите запослених, посебно у области вишка запослених. Ова права задржали смо до данас уз одређена побољшања, а у октобру 2022. године продужили смо постојећи Колективни уговор до 01.12.2025. године и тиме још једном утврдили и побољшали статус запослених.
- **Увели смо обавезу послодавца да плаћа додатно пензионо осигурање запосленима почев од 2006. године у висини непорезивог износа утврђеног законом.** Ово је додатни вид пензијског осигурања запослених, захваљујући коме ће запослени моћи по сопственом избору да остваре или право на исплату укупне суме осигурања или право на исплату у ратама у смислу додатне пензије. Уплата додатног пензионог осигурања врши се код два друштва „Дунав пензија“ и „Бенерали“, чиме смо смањили и евентуалне ризике. Овим смо искористили могућност уплате у други пензиони стуб (први је државна пензија, други је уплата од стране предузећа и трећи стуб је могућност да запослени сам уплаћује себи додатни део пензије), а запослени имају могућност уплате у трећи пензиони стуб, ако то желе да ураде сами.
- Изборили смо се да се запосленима омогући да реше стамбено питање путем стамбених кредита код пословних банака уз помоћ средстава које добијају од Телекома за учешће у стамбеном кредиту и учешће у отплати камате. Истовремено су обезбеђени повољнији услови за кредите код пословних банака. За ову намену се сваке године издвајају средства, на чему наш синдикат посебно инсистира. Ово право запослени имају почев од 2006. године када је усвојена **Пословна политика за решавање стамбених потреба запослених.** У јулу месецу 2021. године смо повећали износ који Друштво даје за учешће у кредиту.
- Колективним уговором смо уговорили право на стимулативно награђивање запослених сваке године једном годишње, чија висина зависи од оперативне добити предузећа (од 40% до 100% зараде). Ово право већина запослених зове **"тринаеста плата"**.
- Уговорили смо са пословодством право запослених на **здравствену рекреацију и рехабилитацију**, а професионално оболели имају посебан третман. Такође смо уговорили

колективно осигурање запослених у случају незгода 24 часа и осигурање у случају тежих болести и хирушких интервенција. У 2023. години успели смо да после 9 година вратимо спортска такмичења, и поред тога што у Буџету нису била опредељена средства за ову намену.

- **Изборили смо се да се запосленима, пензионерима и бившим запосленима у „Телеком Србија“ а.д. поделе бесплатне акција**, тако да су 2012. године бесплатне акције грађана, запослених и бивших запослених уписане у Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности. Од тада до данас власницима акција (запосленима, бившим запосленима и грађанима) сваке године исплаћује се дивиденде из добити Телекома сразмерно броју акција. Све ово је омогућено усвајањем Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације 2008. године. Подсећамо да је подела бесплатних акција запосленима у Телекому један од циљева који смо поставили приликом оснивања нашег синдиката, тако да активности по овом питању трају још од 1997. године. У међувремену смо покретали грађанску иницијативу за доношење закона о подели акција, сакупили 500.000 потписа грађана и уз помоћ консултаната сачинили предлог закона, који на жалост није ушао у Скупштинску процедуру. Заједно са другим синдикатима у Конфедерацији слободних синдиката одржавали протесте и штрајкове због не решавања овог питања. Дакле након 11 година константне борбе коначно смо се изборили за ово право 2008. године и потпуно га остварили 2012. године. Сада запослени и бивши запослени имају 7% акција Телекома.
- **Три пута смо спречили продају Телекома. 2004. године** је био **први покушај** продаје преко наметања кредита од стране тадашње Владе Републике Србије. Затим је **други покушај био 2010. године** када смо спроводили низ активности у циљу спречавања продаје, а као најважније одржан је велики протест против продаје 19. марта 2011. године под слоганом: „СТОП ПРОДАЈИ ТЕЛЕКОМА, У МИНУТ ДО 12“. Тада је потписан **први Споразум са Владом Републике Србије, којим су уговорени битни елементи социјалног програма (отпремнина)**. Овим споразумом уговорене су обавезне компоненте социјалног програма у случају вишка запослених и продаје Телекома. Споразум је представљао и добру заштиту запослених у случају свих будућих продаја и уопште појаве вишка запослених. Такође захваљујући добрим отпремнинама које би купац морао да исплати, евентуални купци су били демотивисани да дају понуде прихватљиве за државу. **Трећи покушај продаје је био 2015. године.** Тада смо организовали потписивање петиције против већинске продаје „Телеком Србија“ а.д. и прикупљено је око 100.000 потписа које смо предали Влади Републике Србије. Стручна јавност је подржала наше захтеве, а стекли смо подршку и 70% грађана. Спровели смо активности којима смо анимирали јавност и медије (трибине, телевизијске емисије, саопштења за медије). На крају смо одржали још један велики протест 11.11.2015. године, коме је присуствовало око 10.000 грађана. **Нови Споразум са Владом Републике Србије потписали смо 2015. године којим су утврђени битни елементи СОЦИЈАЛНОГ ПРОГРАМА (отпремнина) и уговорена отпремнина у висини од 1.000 евра по години радног стажа. Наше мишљење је да је овако добар социјални програм био један од разлога због кога није успела продаја Телекома.**
- Договорили смо са послодавцем **Програм стимулисања добровољног одласка запослених из „Телеком Србија“ а.д.**, који спроводимо почев од 2005. године. Помоћу њега извршили смо реструктурирање фирме и доводили број запослених на оптималан број уз подмлађивање компаније. Накнада за добровољни одлазак из предузећа кретала

се од 650 евра до 1000 евра по години стажа (минулог рада) у зависности од тога колико је запослени био близу пуне пензије (што је даље од пензије отпремнина по години стажа - минулог рада је већа).

- **Потписали смо са пословодством дана 23.11.2018. године Споразум о оптимизацији пословних процеса**, којим су договорени критеријуми, начин, поступак и динамика за оптимизацију броја запослених. Уговорена је оптимизација до 1.800 запослених у 2019. години кроз организовање два конкурса за добровољни одлазак из Друштва и једнократна исплата у износу од 900 евра (нето) за сваку навршену годину радног стажа.

Велики успеси које смо постигли у овом Споразуму су:

1. **Спречили смо проглашење вишка и смањили број оних који су требали да оду.** И поред тога што је према пројекту консултантске куће требало да буде вишак запослених због старосне структуре и укидања послова, успели смо да уместо спровођења вишка, договоримо добровољни одлазак уз добру накнаду и смањимо број оних који морају да оду.
 2. **Уговорили смо да у случају продаје важи Споразум са Владом Републике Србије потписан 2015. године са отпремнином у случају вишка од 1.000 евра по години стажа.**
 3. **Успели смо да продужимо Колективни уговор до децембра 2020. године** чиме смо очували сва постојећа права запослених из Колективног уговора и других аката Друштва.
 4. **Уговорили смо могућност повећања зарада након конкурса**, а до последњег тренутка смо инсистирали да се запосленима укине умањење зарада од 10 % предвиђено законом. Постигли смо да умањење буде сведено на 5% и **уговорили смо исплату по запосленом 30.000,00 динара нето у јануару 2019. и 20.000,00 динара нето у јулу 2019. године, што фактички представља и више од 10% за већину запослених.** Нисмо могли да утичемо на Владу Републике Србије да потпуно измени закон и укине за нас, али смо договорили давања која имају исти ефекат.
 5. **Уговорили смо отпремнину коју смо и обећали, а то је 900 евра по години радног стажа.** Многи запослени очекују да синдикат управља компанијом, да утиче на распоређивање на радна места, на напредовања, да одлучује ко ће бити евентуални вишак и слично. Синдикат Телекома „Србија“ је обећао да ће се борити за сваког члана и да ниједан члан неће добити отказ без добре отпремнине, а обећали смо 900 евра по години радног стажа. Ту отпремнину смо и постигли. За достављање понуда запосленима из циљане категорије пресудне су биле две ствари: оцена и гашење/укидање радног места. Ови запослени су имали могућност и да одбију понуду, па уколико има исказаних потреба у неким организационим целинама Друштва за радницима на одговарајућим пословима, прихвате преквалификацију, доквалификацију или стручно оспособљавање за обављање других одговарајућих послова и да у том случају не буду вишак. Синдикат не може утицати на послодавца да ли ће имати вишак запослених и који запослени ће бити вишак, то је у домену организације послова код послодавца, али наш посао је да утичемо на висину отпремнине и уговоримо добру отпремнину, што смо и урадили.
- **У 2018. години почело је са спровођењем плана развоја „Телеком Србија“ а.д.**, тако да смо од покушаја продаје дошли до тога да будемо најјачи регионални оператер. Наш синдикат је стално инсистирао на развоју компаније, повећању улагања, посебно председник синдиката као члан Надзорног одбора „Телеком Србија“ а.д. и на та инсистирања реаговало је и пословодство. Спровођењем плана развоја, спречили смо

конкуренцију да нас поједе и избегли опасност да изгубимо трку на тржишту мултимедије и интернета што је будућност телекомуникационих компанија.

- У децембру 2019. године усвојен је Закон о престанку Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, бр. 86/19), тако да је **01.01.2020. године престала обавеза Друштва да врши умањење основице за обрачун зарада запослених у висини од 5%**, што је за резултат имало истовремено увећање постојећих нето зарада свим запосленима 2020. године диференцијално према табели:

ниво	% проценат увећања
1-0	3%
1-1	5%
1-2	
1-3	
2-1	
2-2	
2-3	
3-1	6%
3-2	
3-3	
4-1	
4-2	
4-3	
5-1	7%
5-2	
5-3	
6-1	
6-2	
6-3	
7-1	9%
7-2	
7-3	
8-1	10%
8-2	
8-3	
9	11%
10	

- Потписивањем Споразума у децембру 2019. године обезбедили смо повећање зарада почев од јануара 2020. године и „тринаесту плату“ по Колективном уговору у априлу 2020. године и то поред великих инвестиција и нешто неповољнијег готовинског тока (cash flow) због великих куповина тј. аквизиција које су потпуно интегрисане тек у 2021. години. **У 2021. години имали смо повећање зарада у висини 5%** на зараду за фебруар и **10%** на зараду за октобар месец, **у 2022. години у висини 5%** на зараду за фебруар и **10%** на зараду за септембар, а **у 2023. години у висини 5%** на зараду за фебруар, **5%** на зараду за јул месец и **5%** на зараду за новембар.

За **2024. годину** уговорили смо **повећање основних зарада у висини 10% на зараду за март и 5% на зараду за новембар месец**, уз обавезу Друштва да, у зависности од реализације планираних пословних резултата, у случају да према званичним подацима годишња стопа инфлације у Републици Србији у октобру 2024. године буде већа у односу на октобар 2023. године, поред напред наведених давања, размотри реалне могућности за додатну једнократну исплату запосленима. Ово представља заштиту од превисоке инфлације и само у том случају размотриће се додатна исплата. Повећање зарада се не односи на запослене који су ван Колективног уговора.

У 2020., 2021., 2022. и 2023. години имали смо **целу „тринаесту плату“ (100%) по Колективном уговору у априлу месецу**, а ово право **ћемо имати и у 2024. години**. Све појединости о висини повећања зарада у 2020., 2021., 2022., 2023. и 2024. години имате објављено на нашем сајту.

Поред повећања зарада у 2024. години и тринаесте плате, обезбедили смо и да се у Буџету за 2024. годину повећају средства за солидарну помоћ, поклон за 8. март, новогодишњи поклон за децу и спортска такмичења и договорено је да ће се размотрити могућност повећања средстава за здравствену рехабилитацију.

- **Синдикат Телекома „Србија“** својим члановима исплаћује солидарну помоћ, бескаматне позајмице, даје донације члановима са тешким болестима којима је неопходна помоћ за лечење и куповину одређених помагала. **Од 2017. године уплаћујемо осигурање домаћинства/имовине члановима Синдиката код „GENERALI“ а.д.** Одобравамо субвенције за летовања и туристичке аранжмане чланова синдиката, субвенције за синдикалне излете, повољније коришћење апартмана у Врњачкој Бањи, колегиницама пригодне поклоне за дан жена 8. март и још низ активности и повољности.
- Поред тога од 2006. године **чланица смо ЕУРОФЕДОП –а**, европске синдикалне централе синдиката јавног сектора, где смо у могућности да размењује искуства са синдикатима других европских земаља, а имамо и подршку ове угледне европске централе у остваривању наших циљева и захтева и стекли смо мноштво пријатеља нашег синдиката. Такође, смо и **оснивач Конфедерације слободних синдиката**, организације удружених синдиката на нивоу Републике Србије.

Све ово, и још много тога, не бисмо постигли без ваше подршке коју сте несебично пружили нашем Синдикату, поверења које сте указали представницима синдиката и ваше истрајности у борби за остваривање наших заједничких циљева. Напомињемо да смо неке активности спроводили у сарадњи са Јединственим синдикатом Телекома Србије.

За све који мисле да би све наведено било дато без учешћа репрезентативних синдиката, морамо да констатујемо да не би добили ништа само од себе по природи ствари и само вољом послодавца и државе, јер ништа нам нико није дао без борбе, зато се надамо да ћете наставити да подржавате репрезентативне синдикате, због очувања и побољшања ваших права. Уколико тражимо и боримо се за то што тражимо има шансе и да добијемо, а ако не тражимо и не боримо се нећемо ништа добити.

У будућности ћемо се трудити да сачувамо стечено и да што више побољшамо положај и права запослених.

у Београду, 17.11.2023. године

**Председник
Синдиката Телекома „Србија“
Мирослав Јоксимовић**

1. Потписници смо свих колективних уговора у „Телеком Србија“ а.д. почев од оног закљученог 2002. године, па до сада важећег који смо продужили до 01.12.2025. године;
2. Увели смо обавезу послодавца да плаћа додатно пензионо осигурање запосленима почев од 2006. године у висини неопорезивог износа утврђеног законом;
3. Договорили смо Пословну политику за решавање стамбених потреба запослених, која се спроводи од 2006. године до данас;
4. Колективним уговором смо уговорили право на стимулативно награђивање запослених у зависности од оперативне добити предузећа (од 40% до 100% зараде) - "тринаеста плата";
5. Уговорили смо право запослених на рекреацију и рехабилитацију и колективно осигурање запослених у случају незгода 24 часа и осигурање у случају тежих болести и хирушких интервенција;
6. Изборили смо се да се запосленима, пензионерима и бившим запосленима у „Телеком Србија“ а.д. поделе бесплатне акција;
7. Три пута смо спречили продају „Телеком Србија“ а.д.;
8. Договорили смо Програм стимулисања добровољног одласка запослених из „Телеком Србија“ а.д. који спроводимо од 2005. године;
9. Потписали смо са пословодством Споразум о оптимизацији пословних процеса дана 23.11.2018. године и изборили да нема вишка запослених и да се очувају права запослених и да се врати око 10% зараде;
10. Изборили смо се за спровођење плана развоја „Телеком Србија“ а.д., уместо продаје;
11. Укинут је Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, тако да је 01.01.2020. године престала обавеза Друштва да врши умањење основице за обрачун зарада;
12. Обезбедили смо повећање основних зарада у 2024. години у висини 10% на зараду за март и 5% на зараду за новембар месец. Пре тога смо у 2023. години уговорили повећање 5% на зараду за фебруар, 5% на зараду за јули и 5% на зараду за новембар месец, за 2022. години повећање 5% на зараду за фебруар и 10% на зараду за септембар месец, у 2021. години 5% на зараду за фебруар и 10% на зараду за октобар, а у 2020. години повећање почев од јануара 2020. године диференцијално по нивоима од 5-11%. Свих ових година имамо и целу „тринаесту плату“ по Колективном уговору у априлу месецу. Све појединости о висини повећања зарада имате објављено на нашем сајту;
13. Дајемо члановима помоћ, позајмице, низ погодности, субвенција и осталих материјалних давања.